

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้

ประกอบชุดการเรียนรู้ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมวดวิชาพัฒนาลังคมและชุมชน

รหัส พช 20 (CO 20)

เล่มที่ 1

- * ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
- * เศรษฐศาสตร์
- * ภูมิศาสตร์

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ

สมรรถภาพของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เมื่อเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษาควรมีสมรรถภาพ ดังนี้

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์

สาระ

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบชุดการเรียนรู้ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน

รหัส พช 20 (CO 20)

เล่มที่ 1

- ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
- เศรษฐศาสตร์
- ภูมิศาสตร์

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดการเรียนรู้ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชนเล่มที่ 1 นี้ เป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้ในเรื่อง (1) ศาสนา ศิลปกรรม
จริยธรรม (2) เศรษฐศาสตร์ และ (3) ภูมิศาสตร์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจและ
ฝึกทักษะประสบการณ์ที่จำเป็นในการศึกษาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน

กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง ประกอบด้วย

1. กิจกรรมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีแนวเฉลยคำตอบ
เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ตรวจสอบด้วยตนเองในการศึกษา เรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ทางไกล
2. กิจกรรม ประเมินผลการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต
3. กิจกรรมร่วมคิด ร่วมสนทนากับผู้อื่น
4. กิจกรรม ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ ผู้รู้ หรือสื่อเสริมอื่นๆ ที่ได้
แนะนำไว้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ถ้านักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้
ทางไกลตามคำแนะนำและทำกิจกรรมดังกล่าวอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาตามประสงค์ได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

คำนำ		ก
สารบัญ.....		ข
ข้อตกลง		ง
● ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม		
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ความหมาย ความสำคัญของศาสนา	1
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ศาสนาที่คนไทยนับถือแพร่หลาย.....	5
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	พระพุทธศาสนา	9
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	หลักธรรมและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	17
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	กิจกรรมสำคัญทางศาสนา	21
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา จริยธรรมและค่านิยมที่พึงปฏิบัติ	24
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 7	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	29
● เศรษฐศาสตร์		
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์	33
เรื่องที่ 1	แนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ.....	33
เรื่องที่ 2	กิจกรรมทางเศรษฐกิจ.....	37
เรื่องที่ 3	การผลิต	40
เรื่องที่ 4	การบริโภค.....	43
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ระบบเศรษฐกิจ	47
เรื่องที่ 1	ความหมายและหน้าที่ของระบบเศรษฐกิจ	47
เรื่องที่ 2	สถาบันทางการเงิน	51
เรื่องที่ 3	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	55

	หน้า
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พอลิเมอร์.....	61
เรื่องที่ 1 ระบบสหกรณ์.....	61
เรื่องที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง.....	64
เรื่องที่ 3 วิสาหกิจชุมชน	69
● ภูมิศาสตร์	
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิศาสตร์กายภาพของโลกและประเทศไทย	73
เรื่องที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของโลก ภูมิภาคต่างๆ และการดำเนินชีวิต	73
เรื่องที่ 2 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย และการดำเนินชีวิต.....	75
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนที่	79
เรื่องที่ 1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญ และองค์ประกอบของแผนที่	79
เรื่องที่ 2 การอ่าน แปลความหมาย และประโยชน์ของแผนที่ชนิดต่างๆ.....	81
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	90
เรื่องที่ 1 ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	90
เรื่องที่ 2 การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	92
เรื่องที่ 3 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	94
เรื่องที่ 4 ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	96
เรื่องที่ 5 สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม	98
คณะผู้จัดทำ	101

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบชุดการเรียนรู้ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนต้องทำกิจกรรมในแต่ละเรื่องด้วยตนเองหรือปรึกษาผู้อื่น กิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมนี้เป็นคำถามให้ตอบทั้งแบบสั้น ๆ และตอบคำตอบที่ยาว เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถตรวจสอบความถูกต้องจากเฉลยคำตอบ
2. กิจกรรมประเมินผลการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด จะไม่มีเฉลยคำตอบให้ เพราะคำตอบของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามสภาพการดำเนินชีวิต
3. กิจกรรมร่วมคิดจากการสนทนากับผู้อื่น ๆ ตามความสนใจหรือตามประเด็นที่กำหนดให้ จะไม่มีเฉลยคำตอบให้เช่นเดียวกับข้อ (2)
4. กิจกรรมให้ศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ ผู้รู้ สถานประกอบการ หรือจากสื่อต่างๆ ที่กำหนดให้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างผู้มีความรอบรู้ และรู้รอบ

กิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นส่วนประกอบในการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนเพื่อผ่านการศึกษาในแต่ละระดับอีกด้วย

ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมาย ความสำคัญของศาสนา

กิจกรรมที่ 1

ให้ผู้เรียนสรุปความรู้เนื้อหาสาระสำคัญที่เรียนรู้ไปจากการศึกษา หน่วยที่ 1 เรื่องความหมายและความสำคัญของศาสนาตามหัวข้อต่อไปนี้มาสั้นๆ พอเข้าใจ

1. ความหมายของศาสนา คือ

2. เหตุที่ทำให้เกิดศาสนา คือ

3. ความสำคัญของศาสนา คือ

4. องค์ประกอบของศาสนาประกอบด้วย

แนวเนลยกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายความสำคัญของศาสนา

กิจกรรมที่ 1

1. คือ ลัทธิความเชื่อในหลักการ กรรมวิธี การปฏิบัติตน เพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดในชีวิตตามที่ศาสดาของแต่ละศาสนาสั่งสอน หรือบัญญัติไว้
2. คือ ความกลัว ความไม่รู้ ไม่เข้าใจธรรมชาติที่แท้จริง ความเพียรพยายามที่จะศึกษาค้นคว้าหาความจริงของมนุษย์
3. คือ
 1. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 2. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
 3. สร้างศรัทธาให้ความประพฤติดี
 4. ยกกระดับจิตใจให้ใฝ่ดี มีอิสระที่เอาชนะความชั่ว
 5. เป็นบ่อเกิดของศิลปะวัฒนธรรม
4. ประกอบด้วย
 1. ศาสดา
 2. หลักคำสอน
 3. สาวกผู้สืบทอดศาสนา
 4. ศาสนสถาน
 5. สัญลักษณ์ของศาสนา
5. คือ
 1. ช่วยให้คนในสังคมอยู่กันด้วยความสงบสุข
 2. ช่วยยกกระดับจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมของคนให้สูงขึ้น
 3. ช่วยให้มนุษย์พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ดีงามถูกต้อง
 4. ช่วยให้เกิดศาสตร์ต่างๆ ตามมา เช่น ศิลปศาสตร์ ปรัชญา ศิลปะ ฯลฯ

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศาสนาที่คนไทยนับถือแพร่หลาย

กิจกรรมที่ 1

ให้ผู้เรียนสรุปความรู้เนื้อหาสาระสำคัญที่เรียนรู้ไปจากการศึกษา เรื่องศาสนาที่คนไทยนับถือแพร่หลาย มาโดยสังเขปตามหัวข้อ ดังนี้ :-

1. ศาสดาของศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ลิกซ์ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ตัวอย่างหลักคำสอนของศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ศาสนสถานที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ลิกซ์ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ผู้สืบทอดศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ลิกซ์ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

5. จงวาดรูปสัญลักษณ์ของศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ลิกซ์

กิจกรรมที่ 2

ท่านจะนำหลักคำสอนของศาสนาที่ท่านนับถือไปใช้ประโยชน์อย่างไร ในชีวิตประจำวันได้บ้าง ให้ตอบสั้นๆ พอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านนำประเด็นคำถามต่อไปนี้ไปอภิปรายพูดคุยกับเพื่อนๆ แล้วสรุปข้อคิดเห็นจากการพูดคุยกันมาบันทึกไว้ด้วย คือ

1. จุดมุ่งหมายสุดท้ายของศาสนา คืออะไร จงอธิบาย ?
2. ทำไมจึงมีหลายศาสนา และการมีหลายศาสนาดีหรือไม่ดีอย่างไร จงอธิบาย ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

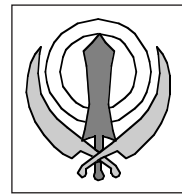
.....

แนวเฉลยกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศาสนาที่คนไทยนับถือแพร่หลาย

กิจกรรมที่ 1

1. พระพุทธเจ้า พระนบีมุฮัมมัด พระเยซู ไม่ปรากฏนาม ครูนัก 10 องค์
2. อริยสัจสี่ มรรคมงคลแปด/ เชื่อว่าพระอัลเลาะห์มีจริง เชื่อในเทพบริวาร หรือเทวดา/ เชื่อในคัมภีร์กุรอาน เชื่อในพระนบีมุฮัมมัดผู้นำคำสอนมาเผยแผ่ เชื่อในวันสิ้นโลก ฯลฯ/ บัญญัติ 10 ประการ พระพรหมเป็นเทพเจ้าสูงสุด ผู้สร้างโลกและสรรพสิ่งทั้งปวงกำหนดโชคชะตาชีวิตคนและสัตว์ วิญญาณเป็นอมตะไม่ตาย/ พระศาสดาถือว่าลิกซ์ทุกคนคือบุตร คำสอนมุ่งสร้างความเป็นเอกภาพในเรื่องพระเจ้า ศาสนา และมนุษยชาติ ให้เลิกการประหัดประหารกัน
3. พระอุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ/ สุเหร่าหรือมัสยิด/ โบสถ์คริสต์ วิหาร/ โบสถ์พราหมณ์ ศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์/ วัดลิกซ์
4. ภิกษุ ภิกษุณี สามเณร อุบาสก อุบาสิกา/ อิหม่าม ผู้นำศาสนา อิสลามิกชน/ บาทหลวง หมอสอนศาสนา คริสต์ศาสนิกชน/ พราหมณ์ นักบวช/ คัมภีร์อาทิกรันต์ แทนองค์ศาสดา และผู้นับถือศาสนาลิกซ์

5.

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระพุทธศาสนา

กิจกรรมที่ 1

ให้อธิบายสรุปความรู้สั้นๆ จากการศึกษาหน่วยที่ 3 เรื่องพระพุทธศาสนาไปแล้ว ตามหัวข้อต่อไปนี้เป็น :-

1. สาระและหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา คือ

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงเล่าพุทธประวัติโดยสังเขปตามหัวข้อต่อไปนี้
ช่วงประสูต

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วงเสด็จออกผนวช

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วงตรัสรู้/เผยแผ่ธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วงปรีนิพพาน

.....

.....

.....

.....

3. จงเล่าถึงคุณธรรมที่เป็นแบบอย่างของพุทธสาวก ต่อไปนี้โดยสังเขป
พระอัญญาโกณฑัญญะเถระ

.....

.....

.....

.....

พระสารีบุตรเถระ

.....

.....

.....

.....

พระโมคคัลลานะเถระ

.....

.....

.....

.....

4. องค์ประกอบของพระพุทธศาสนาที่สำคัญ คือ

.....

.....

.....

.....

5. คุณความดี 9 ประการ (พุทธคุณ) ของพระพุทธเจ้ามีอะไรบ้าง จงอธิบาย?

.....

.....

.....

.....

.....

6. คุณความดีของพระธรรม (พระธรรมคุณ) 6 ประการมีอะไรบ้าง จงอธิบาย?

.....

.....

.....

.....

.....

7. คุณความดีของพระสงฆ์ (พระสังฆคุณ) 9 ประการมีอะไรบ้าง จงอธิบาย?

.....

.....

.....

.....

.....

8. นิกายเถรวาทหินยาน อาจารย์วาท มหายาน เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร จงอธิบาย?

.....

.....

.....

.....

.....

9. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสมัยโบราณกับปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

10. จงเล่าถึงการที่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยมาโดยสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2

เมื่อท่านเรียนรู้พุทธประวัติไปแล้วท่านคิดจะนำความรู้ส่วนใดไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของท่านได้อย่างไรบ้าง จงอธิบาย?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างศาสนาในหัวข้อ 1 ความเหมือน 2 ความแตกต่างของทั้ง 2 ศาสนาแล้วนำสรุปความคิดเห็นที่ได้มาบันทึกไว้พอให้เข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวเฉลี่ยกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระพุทธศาสนา

กิจกรรมที่ 1

1. หลักโอวาทปาฏิโมกข์ เพื่อความรู้แจ้งในอริยสัจสี่เพื่อดำเนินชีวิตไปให้พ้นทุกข์ สรุปได้ 3 ประการ คือ

- 1) งดเว้นการทำบาปอกุศลทั้งปวง
- 2) ประกอบแต่กรรมดี อกุศลกรรม
- 3) ทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์ ผ่องใส ปราศจากกิเลส

2. ประสูติ ที่บริเวณสวนลุมพินีใต้ต้นสาละอันร่มรื่น เมื่อวันที่เพ็ญ (ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 6 ขณะที่พระนางสิริมหามายาทูลลาพระราชสวามีพระเจ้าสุทโธทนะไปเยี่ยมพระนครอันเป็นถิ่นกำเนิดตามราชประเพณีอินเดียโบราณ

ช่วงเสด็จออกผนวช เมื่อทรงเบื่อหน่ายต่อชีวิตการครองเรือนจึงตัดสินใจสละเพศผู้ครองเรือน ออกแสวงหาสัจธรรมเพื่อความหลุดพ้นทุกข์ของชีวิตให้ได้ โดยเสด็จออกผนวชในตอนดึกของคืนวันหนึ่ง โดยทรงม้ากัณฐกะ พระสหายฉันนมหาดเล็กคนสนิท ขณะเมื่อพระชนมายุได้ 29 พรรษา

ตรัสรู้ เมื่อเสด็จออกผนวชพระชนมายุได้ 29 ปี และทรงแสวงหาสัจธรรมจากสำนักต่างๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งได้ทรงฝึกปฏิบัติด้วยพระองค์เองในวิธีต่างๆ ดั่งสุดตัว เช่น การบำเพ็ญทุกขกิริยา และวิธีอื่นๆ แล้วก็ทรงเลิกลทางสายกลางที่ไม่ตั้งหรือหย่อนมากเกินไปเป็นทาง เช่น เลิกจนกระทั่งประสบผลสำเร็จตรัสรู้เป็นองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อวันที่เพ็ญ (ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 6 หลังจากศึกษาค้นคว้าวิจัยทางสัจธรรมด้วยพระองค์เองเป็นเวลานานถึง 6 ปี

ปรินิพพาน เมื่อพระพุทธเจ้าทรงประดิษฐาน พระพุทธศาสนามันคงมีพุทธบริษัท 4 ครบแล้ว หลังจากเผยแผ่พระศาสนามาถึง 45 ปี จึงเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ศาลาโถยยานของมัลละกษัตริย์ ณ เมือง กุสินารา เมื่อวันที่เพ็ญ (ขึ้น 15 ค่ำ) เดือนหก ขณะที่ทรงมีพระชนมายุได้ 80 ปี

3. พระอัญญาโกณฑัญญะเถระ เป็นบุตรพราหมณ์เกิดที่บ้านโตนวัตถุ กรุงกบิลพัสดุ์ ได้เล่าเรียนจนจบคัมภีร์ไตรเพทมีความสามารถทำนายทายทักได้แม่นยำ เป็นพราหมณ์คนเดียวที่ทำนายว่าพระสิทธัตถะกุมารจะเสด็จออกผนวช และจะได้บรรลุเป็นสัมมาสัมพุทธเจ้าและเป็นศาสดาเอกของโลกเพียงสถานเดียว

เมื่อพระสิทธัตถะทรงออกผนวช รู้ข่าวจึงตามไปปรนนิบัติรับใช้ โดยหวังว่าเมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้ธรรมวิเศษแล้วจะได้รับการสอนถ่ายทอดให้บ้าง ครั้นพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วจึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปเทศโปรด จนกระทั่งบรรลุสำเร็จพระอรหันต์ มีดวงตาเป็นธรรมและขอบวชเป็นพระภิกษุองค์แรกในพระพุทธศาสนา

พระสารีบุตรเถระ เดิมชื่ออุปติสสะ เกิดในตระกูลพราหมณ์บิดาชื่อวังคันตา มารดาชื่อสารี จึงได้ชื่อว่าสารีบุตร เป็นเพื่อนกับโกณฑิมาณพ โมคคัลลานโคตร ไปศึกษาเล่าเรียนในสำนักกัณฐัษย์ปริชาชก ด้วยกันแล้วยังไม่เป็นที่พอใจจึงพากันไปเฝ้าฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า ณ เวฬุวันมหาวิหาร

เกิดศรัทธาขอบวชเข้าเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา ต่อมาได้รับยกย่องจากพระพุทธเจ้าให้เป็นอัครสาวกเบื้องขวา ผู้เลิศด้านมีปัญญามากคู่กับพระโมคคัลลานะ ผู้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายผู้เลิศทางมีฤทธิ์มาก

พระโมคคัลลานะเถระ เดิมชื่อโกณฑิตะ เกิดในตระกูลพราหมณ์ ผู้เป็นนายบ้านชื่อโกณฑิตคาม มารดาชื่อโมคคัลลี จึงได้ชื่อว่า โมคคัลลานะเป็นเพื่อนสนิทกับอุปลิสสะ มีประวัติความเป็นมาคล้ายกับพระสารีบุตร ได้รับการยกย่องว่าเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย ผู้เลิศในทางมีฤทธิ์มากเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า ปรีณิพพานในวันเดือนดับ (ข้างแรม) หลังพระสารีบุตร ปรีณิพพาน 15 วัน โดยถูกโจรทุบตีทำร้าย (เนื่องจากกรรมเก่า) จนดับขันธ

4. องค์ประกอบของพระพุทธศาสนาได้แก่ พระรัตนตรัย หรือแก้ว 3 ประการคือ :-

1. พระพุทธ
2. พระธรรม และ
3. พระสงฆ์

5. มีดังนี้ :-

1. เป็นผู้บริสุทธิ์ปราศจากกิเลส
2. เป็นผู้ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง
3. เป็นผู้พร้อมด้วยความรู้และความประพฤติดี
4. เป็นผู้เสด็จดำเนินไปดีแล้ว
5. เป็นผู้รู้แจ้งโลก
6. เป็นผู้ฝึกคนที่ควรฝึกได้ยอดเยี่ยม
7. เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
8. เป็นผู้ตื่น
9. เป็นผู้มิใช่โชค (ผู้จำแนกกรรม)

6. มีดังนี้ :-

1. เป็นคำสั่งสอนในพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสรู้ไว้ดีแล้ว
2. เป็นสิ่งที่เห็นได้ด้วยตนเอง
3. เป็นจริงตลอดเวลา
4. เป็นสิ่งที่ควรเรียกให้มาดู (พิสูจน์ได้)
5. เป็นสิ่งที่ควรนอบน้อมเข้ามา (ปฏิบัติ)
6. วิทยุชนรู้ได้เฉพาะตน

7. มีดังนี้ :-

1. ผู้ปฏิบัติดี
2. ผู้ปฏิบัติตรง
3. ผู้ปฏิบัติโดยชอบ
4. ผู้ปฏิบัติชอบยิ่ง

5. ผู้ควรแก่การคำนับ
6. ผู้ควรแก่การตอบรับ
7. ผู้ควรแก่ของทำบุญ
8. ผู้ควรแก่การกราบไหว้
9. เป็นนื่อนาบุญของโลก

8. เถรวาทหรือหินยานคือนิกายเดียวกัน เป็นนิกายที่ยึดถือตามคำสอนเดิม ประเทศที่นับถือนิกายนี้ส่วนใหญ่คือ อินเดีย ไทย พม่า ลาว เขมร ฯลฯ ส่วน อาจารย์วาทหรือมหายานเป็นนิกายเดียวกันเป็นนิกายที่มีความยืดหยุ่นมากกว่าเถรวาท ส่วนใหญ่แพร่หลายในประเทศจีน ธิเบต ญี่ปุ่น ฯลฯ

9. ต่างกันสมัยโบราณส่วนใหญ่ขึ้นกับบุคคลคนสำคัญ เช่น ความสนพระทัยของพระมหากษัตริย์ผู้ปกครองประเทศ ผู้นำประเทศเป็นหลัก ถ้าผู้นำประเทศเห็นความสำคัญการเผยแผ่ก็ทำอย่างเข้มแข็งกว้างขวางจริงจัง ตรงกันข้ามถ้าบุคคลสำคัญไม่ให้ความสนใจการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ก็จะซบเซาต่างจากปัจจุบัน จะมีองค์กรศึกษา ชมรม สมาพันธ์ ฯลฯ เป็นองค์กรดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยให้การเผยแผ่ผ่านสื่อหลายประเภท และมีเครือข่ายดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น

10. พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทย ตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยราว พ.ศ. 500 หลังจากพระเจ้าอโศกมหาราชได้ทรงจัดทำสังฆายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3 แล้วได้ส่งสมณะทูตออกเผยแผ่เป็น 9 สาย ซึ่งสายที่ 8 นำโดยพระโสณะเถระและพระอุตตระเถระ เป็นหัวหน้าคณะเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วยและพุทธศาสนาก็ได้หยั่งรากลึกลงในดินแดนสุวรรณภูมิตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนกระทั่งถึงยุคปัจจุบันก็ด้วยพระมหากษัตริย์ทรงเอาใจใส่และเป็นศาสนูปถัมภ์ตลอดมา พระสงฆ์และพุทธบริษัททั้งหลายก็มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้พุทธศาสนาจรโลงสืบมาด้วยดี จนถึงยุคปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า 2500 ปีแล้ว

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
หลักธรรมและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

กิจกรรมที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ :-

1. พระไตรปิฎก แปลว่าอย่างไร เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง?

.....

.....

.....

.....

.....

2. ทิศ 6 หมายถึงอะไร ได้แก่ทิศใดและหมายถึงใครบ้าง?

.....

.....

.....

.....

.....

3. บุตรธิดา ฟังบำรุงมารดาอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

4. ธรรมคุณ 6 หมายถึงสิ่งใด ได้แก่อะไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

.....

แนวเฉลยกิจกรรม**หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ลักษณะและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข****กิจกรรมที่ 1**

พลิกกลับไปดูเรื่องความหมายของลักษณะในชุดการเรียนรู้ หน้า 45

กิจกรรมที่ 2

ความชั่ว 14 ประการ คือ

- (1) กรรมกิเลส 4 (ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุศฺปด)
- (2) ไม่ทำความชั่วโดยฐานะ 4 (ลำเอียงเพราะรัก เพราะช้ำ เพราะหวง เพราะกลัว)
- (3) อบายมุข 6 (นักเลงสุรา เที้ยวกกลางคืน ดูการละเล่น เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เกียจคร้าน)

กิจกรรมที่ 3

บิดามารดาเปรียบได้ดั่งทิศเบื้องหน้า บุตรธิดาพึงบำรุงท่าน (เลี้ยงท่านตอบ ทำกิจของท่าน ดำรงวงศ์สกุล ประพฤติตนดี ทำบุญอุทิศให้)

กิจกรรมที่ 4

อบายมุข 6 ให้โทษต่อผู้ประพฤติปฏิบัติอย่างละ 6 สถาน (ดูรายละเอียดในชุดการเรียนรู้ หน้า 60)

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมสำคัญทางศาสนา

กิจกรรมที่ 1 “พุทธศาสนิกชน ควรน้อมนำบุตริดาที่มีอายุ 12 - 15 ปี แสดงตนเป็นพุทธมามกะ” หรือไม่ จงให้เหตุผลประกอบ

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 วันสำคัญทางพุทธศาสนาของโลก คือวันอะไร เพราะเหตุใดจึงถือเป็นวันสำคัญ โดยหน่วยงานใดเป็นผู้ประกาศ

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 3 ท่านเคยไปเวียนเทียนหรือไม่ หากเคยไปที่วัดไหน วันอะไร จงเล่าขั้นตอนพิธีเวียนเทียนที่ท่านได้ไปให้ทราบพอสังเขป

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 4 จงค้นคว้าเขียนคำถวายสังฆทาน พร้อมคำแปลมาให้ครบถ้วนและถูกต้องสมบูรณ์

.....
.....
.....
.....
.....

แนวเฉลยกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมสำคัญทางศาสนา

กิจกรรมที่ 1

ควรอย่างยิ่ง เพื่อให้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่บังคับจิตใจ เหตุผล ศาสนาทุกศาสนาต่างก็มีพิธีแสดงตน เพื่อเป็นคนศาสนานั้นๆ

กิจกรรมที่ 2

วันวิสาขบูชา เพราะเป็นวันที่มีเหตุการณ์อย่างยิ่งในพระพุทธศาสนา คือ ตรงกับที่พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน คือ วันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ดังนั้น องค์การศึกษาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ จึงเสนอให้เป็นวันสำคัญวันหนึ่งของโลก

กิจกรรมที่ 3

ถ้าไม่เคย ให้ระบุเหตุผลด้วย (เช่น นับถือศาสนาคริสต์ หรืออิสลาม) ถ้าเคย

1. ให้ตอบวัดที่ไป เช่น วัดพระปฐมเจดีย์ พุทธมณฑล หรือวัดใกล้บ้าน อำเภอ.....จังหวัด.....

2. ขึ้นตอน (ดูรายละเอียดในชุดการเรียน หน้า 68)

กิจกรรมที่ 4

ค้นจากหนังสือมนต์พิธีแปล

กิจกรรมที่ 5

ค้นจากหนังสือมนต์พิธีแปล

แนวเฉลยกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา จริยธรรม
และค่านิยมที่พึงปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 1

เห็นด้วย เพราะศีลและธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ศีล 5 และธรรม 5 ดูรายละเอียด
ชุดการเรียนรู้หน้า 85

กิจกรรมที่ 2

สติสัมปชัญญะ คือ ธรรมมีอุปการะมาก เพราะถ้าหากรู้สถานภาพของตนเอง รู้หน้าที่
มีระเบียบวินัย และระลึกรู้เสมอแล้วจะไม่เกิดข้อขัดแย้งขึ้น

กิจกรรมที่ 3

หิริโอตตปเปะ หรือธรรมคุ้มครองโลก เมื่อทุกคนละอายต่อความชั่ว และเกรงกลัวบาป
ไม่ทำความผิดลดปัญหาต่างๆ ได้

กิจกรรมที่ 4

สังคหวัตถุ 4 คือ ธรรมอันเป็นหลักในการสงเคราะห์ คือ การให้ การเจรจาอ่อนหวาน
การบำเพ็ญประโยชน์และการวางตนสม่ำเสมอ

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

กิจกรรมที่ 1

ให้สรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาหน่วยที่ 7 เรื่องการบริหารจิต และการเจริญปัญญา

1. ความหมายของบริหารจิตและเจริญปัญญาโดยสรุปคือ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. จงอธิบายความหมายสั้นๆ ของคำและวลีต่อไปนี้ :-

2.1 การเจริญสติ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2 สมาธิ หมายถึง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ความสำคัญของการบริหารจิต

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4 ความสำคัญของการเจริญปัญญา

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ความสำคัญของสมาธิ

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 ความหมายของคำว่าปัญญา

.....

.....

.....

.....

.....

2.7 สุตมยปัญญา คือ

.....

.....

.....

.....

.....

2.8 จินตามยปัญญา คือ

.....

.....

.....

.....

.....

2.9 ภาพนามขบัญญัติ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2

ให้ผู้เรียนฝึกนั่งสมาธิและเดินจงกรมตามที่ท่านเรียนรู้ไปแล้ว เขียนสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติว่าเป็นอย่างไร และจะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านสนทนาสอบถามพระใกล้บ้านหรือปรึกษาผู้รู้ว่าการนั่งสมาธิและเดินจงกรมที่ท่านฝึกปฏิบัติกับที่พูดคุยกับพระหรือผู้รู้เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร แล้วเขียนสรุปมาสั้นๆ ให้เห็นชัดเจน?

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้นักศึกษารวบรวมความรู้เรื่อง การนั่งสมาธิและเดินจงกรมจากแหล่งความรู้ใกล้ตัว แล้วนำมาสรุปจดบันทึกสิ่งที่สนใจไว้โดยสรุป

.....

.....

.....

.....

.....

แนวเจตยกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

กิจกรรมที่ 1

1. การบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการหรือฝึกจิตให้มีคุณภาพ มีสมาธิ มีพลัง แข็งแกร่ง หนักแน่น มั่นคง

การเจริญปัญญา หมายถึง การพัฒนาหรือฝึกจิตให้เกิดสติปัญญา รู้แจ้ง รู้จริง รู้ทัน กระแสโลกและกระแสธรรม

2. การเจริญสติ คือ การฝึกสติให้สมบูรณ์ดีขึ้น มีความรู้ตัวตลอดเวลาที่คิด พูด หรือกระทำ สิ่งต่างๆ

สมาธิ หมายถึง ความแน่วแน่ ความตั้งมั่น การรวมพลังจิตไม่ฟุ้งซ่าน จัดระเบียบความคิดได้ ปัญญา แปลว่า ความรู้ทั่วถึง หรือรอบรู้ รู้จิตในเรื่องต่างๆ รู้ทะลุปรุโปร่ง

สุตมยปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากการฟัง

จินตามยปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากการคิด

ภาวนามยปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง

เศรษฐศาสตร์

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
เรื่องที่ 1 แนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 เศรษฐศาสตร์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการศึกษาอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 เศรษฐศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์มีขอบข่ายกี่ด้านอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 ความต้องการ (Wants) ในวิชาเศรษฐศาสตร์ หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 ทรรศนกร หมายถึงอะไร มีกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

1.6 ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 จากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้ถึงความหมาย ความสำคัญ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของท่าน ท่านมีแนวคิดในการประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้อย่างไร เพื่อให้มีความสุขต่อวิถีชีวิตของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 ให้ท่านหาคู่สนทนาเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ในประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่สนใจ แล้วสรุปผลการสนทนา ดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 4 ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ จากผู้รู้หรือจากหนังสือต่างๆ ในห้องสมุดประชาชน เช่น

- (1) ชุติวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- (2) สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมของสำนักพิมพ์ต่างๆ
- (3) แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนของสำนักพิมพ์ วิถีทรรศน์

แนวเฉลยกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
เรื่องที่ 1 แนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดและหายากในการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งรวมถึงการกระจายสินค้าและบริการเพื่อให้ความเป็นธรรม และความอยู่ดี กินดีของประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ข้อ 1.2 เศรษฐศาสตร์ มีความสำคัญ 3 ด้าน คือ

1) ช่วยให้ประชาชนที่เป็นผู้บริโภคสามารถปรับตัวให้เข้ากับภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศและของโลกได้ทัน

2) ช่วยให้ผู้ผลิตสินค้าและบริการมีความสามารถในการวางแผนในการผลิต

3) ช่วยให้รัฐบาลเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภค ผู้ผลิต สามารถกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อ 1.3 เศรษฐศาสตร์มีขอบข่าย 2 ด้าน คือ เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค

ข้อ 1.4 ความต้องการ (wants) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้สิ่งต่างๆ มาบริโภค เพื่อตอบสนองความจำเป็นในการดำรงชีวิต และเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ

ข้อ 1.5 ทรัพยากร หมายถึง สิ่งทั้งหลายที่สามารถนำมาใช้ในการผลิตหรือผู้ให้เกิดเป็นสินค้าและบริการ ทรัพยากรแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ทรัพยากรมนุษย์

(2) ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น

กิจกรรมเรื่องที่ 2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมเศรษฐกิจเป็นกิจกรรมที่กระทำด้วยมนุษย์ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....
.....
.....

1.2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจมีลำดับขั้นตามสภาพของอะไร แบ่งเป็นกี่ลำดับขั้นอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 หน่วยเศรษฐกิจหมายถึงอะไร ประกอบด้วยหน่วยใหญ่ๆ กี่หน่วยอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

1.4 วงจรเศรษฐกิจ หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจใด แบ่งได้กี่ประเภทอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

1. ในปัจจุบันท่านคิดว่าในวิถีชีวิตของคนไทยสามารถดำเนินชีวิต โดยใช้วงจรเศรษฐกิจที่ไม่ใช่ตัวเงิน ได้หรือไม่ เพราะอะไรพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 ให้ท่านหาคู่สนทนาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต โดยใช้วงจรเศรษฐกิจที่ไม่ใช่ตัวเงิน ว่าในปัจจุบันของวิถีชีวิตไทยสามารถดำเนินการได้หรือไม่เพราะอะไร แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4 ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จากผู้รู้ หรือจากหนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุดประชาชน เช่น

- (1) แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนของสำนักพิมพ์วิถีธรรมส์
- (2) สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
- (3) ภูมิปัญญาบูรณาการของสำนักพิมพ์วิถีธรรมส์
- (4) วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจรากฐาน

แนวเฉลยกิจกรรม เรื่องที่ 2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 กิจกรรมทางเศรษฐกิจประกอบด้วย การผลิต การบริโภค การกระจายและการแลกเปลี่ยนสินค้า

ข้อ 1.2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจมีลำดับขั้นตามสภาพชุมชน แบ่งเป็น 4 ลำดับขั้น คือ

- (1) ชุมชนบุพกาล
- (2) ชุมชนเกษตรกรรม
- (3) ชุมชนอุตสาหกรรม
- (4) ชุมชนข่าวสารข้อมูลและบริการ

ข้อ 1.3 หน่วยเศรษฐกิจ หมายถึง หน่วยงานที่มีอยู่ในแต่ละระบบเศรษฐกิจ ประกอบด้วยหน่วยใหญ่ๆ 3 หน่วย คือ

- (1) ครัวเรือน
- (2) ธุรกิจ
- (3) องค์กรรัฐบาล

ข้อ 1.4 วงจรเศรษฐกิจ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยครัวเรือนกับธุรกิจ แบ่งเป็นวงจรได้สองประเภทใหญ่ๆ คือ

- (1) วงจรเศรษฐกิจที่ไม่ใช่ตัวเงิน
- (2) วงจรเศรษฐกิจที่เป็นตัวเงิน

กิจกรรมเรื่องที่ 3 การผลิต

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 ทำไมการผลิตสินค้าและบริการจึงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

1.2 การผลิตในทางเศรษฐศาสตร์หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

1.3 ปัจจัยการผลิตหมายถึงอะไรมีกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

1.4 ท่านเป็นปัจจัยการผลิตประเภทหนึ่ง โดยทั่วไปแบ่งทุนออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

1.5 การประกอบการ หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

1.6 ต้นทุนการผลิตมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

1.7 ผู้ผลิตที่มีคุณภาพมีคุณธรรมอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ท่านมีวิธีการที่จะทำให้สินค้าและบริการมีมูลค่าเพิ่มขึ้นได้อย่างไร ทั้งการแปรรูป การเปลี่ยนเวลา การให้บริการ ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของท่าน หรือชุมชน”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการเกี่ยวกับการเปลี่ยนเวลา ว่าสามารถกระทำต่อสินค้าและบริการใดได้บ้าง แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้สินค้าและบริการมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จากผู้รู้ หรือผู้ประกอบการหรือการศึกษาในห้องสมุดประชาชน ตามโอกาสและกรณี

แนวเนลยกิจกรรม เรื่องที่ 3 การผลิต

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 เนื่องกัมนุขย์มีความต้องการสินค้าและบริการเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ตลอดจนอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

ข้อ 1.2 หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตมาผสมผสานกันแล้วทำให้เกิดสินค้าและบริการที่สามารถสนองความต้องการของมนุษย์ได้

ข้อ 1.3 หมายถึง สิ่งที่น่านำมาใช้ในการผลิตหรือประกอบการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปและบริการต่างๆ ปัจจัยการผลิตแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการ

ข้อ 1.4 ทุนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ วัตถุประสงค์ และเงินทุน

ข้อ 1.5 หมายถึง การจัดตั้งองค์การผลิต และดำเนินการผลิต โดยนำเอาปัจจัยในการผลิตทั้งสามประเภท คือ ที่ดิน แรงงานและทุนมารวมกันเข้า เพื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือบริการให้มีประสิทธิภาพในการผลิตมากที่สุด

ข้อ 1.6 ต้นทุนการผลิตมี 2 ประเภท คือ ที่เป็นตัวเงิน และมีใช่ตัวเงิน

ข้อ 1.7 ผู้ผลิตที่มีคุณภาพ ควรมีคุณธรรมดังต่อไปนี้ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาคุณภาพของสินค้า การรู้จักคืนกำไรสู่สังคม

กิจกรรมเรื่องที่ 4 ผู้บริโภค

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 การบริโภคหมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 อะไรบ้างที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ผู้บริโภคที่ดีควรมีคุณธรรมในการบริโภคอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 การพิจารณาการโฆษณาสินค้าและบริการมีความจำเป็นต่อผู้บริโภคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 การพิจารณาจากยี่ห้อของสินค้าและบริการมีความสำคัญต่อผู้บริโภคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.6 การพิจารณาจากฉลากสินค้าและบริการมีความสำคัญต่อผู้บริโภคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.7 การพิจารณามาตรฐานของสินค้าและบริการมีความสำคัญต่อผู้บริโภคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.8 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีวิธีดำเนินงานเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.9 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจหน้าที่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ท่านมีประสบการณ์ในการจัดซื้อสินค้าและบริการเงินผ่อนในการดำเนินชีวิตของท่านหรือไม่
อย่างไร โปรดยกตัวอย่างพร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบในการจัดซื้อสินค้าและบริการเงินผ่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาที่มีประสบการณ์ในการจัดซื้อสินค้าและบริการด้วยระบบเงินผ่อน
ยกตัวอย่างของสินค้าและบริการพร้อมเหตุผลประกอบ และผลของการบริโภคดังกล่าวมีผลต่อการ
ดำเนินชีวิตอย่างไร แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากผู้รู้ หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับการคาดคะเนราคาภายหลัง
ที่ส่งผลกระทบต่อกระจายสินค้าถึงผู้บริโภค และรายได้ที่ได้รับ

แนวเจตยกิจกรรม เรื่องที่ 4 ผู้บริโภค

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงินเป็นสื่อกลาง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

ข้อ 1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค ได้แก่ ราคาของสินค้า รสนิยมของผู้บริโภค รายได้ของผู้บริโภค ระบบซื้อขายเงินผ่อน การโฆษณา การคาดคะเนราคาภายใน ฤดูกาล

ข้อ 1.3 คุณธรรมของผู้บริโภค ได้แก่ การพิจารณาถึงความจำเป็น การพิจารณาถึงประโยชน์ที่จะได้รับ การพิจารณาถึงความประหยัด

ข้อ 1.4 เพื่อให้ทราบคุณภาพที่แท้จริงของสินค้าและบริการ

ข้อ 1.5 เพราะยี่ห้อของสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ผู้ผลิต จะมีการรับรองคุณภาพของสินค้าและบริการ

ข้อ 1.6 ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ คุณภาพ มาตรฐานตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ข้อ 1.7 ทำให้ทราบมาตรฐานของสินค้าที่ใช้วัดปริมาณ ขนาด น้ำหนักและคุณภาพ กระบวนการผลิตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้เสียหาย

ข้อ 1.8 อย. ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

- (1) กำกับดูแล ควบคุม
- (2) ติดตามตรวจสอบ
- (3) เฝ้าระวัง
- (4) ดำเนินงานทางวิชาการ
- (5) ให้ประชาชนรู้จักพิทักษ์ประโยชน์ของตนเองในการบริโภค

**กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระบบเศรษฐกิจ
เรื่องที่ 1 ความหมายและหน้าที่ของระบบเศรษฐกิจ**

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 ระบบเศรษฐกิจ หมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.2 ระบบเศรษฐกิจสามารถแบ่งบุคคลตามหน้าที่ทางเศรษฐกิจได้กี่กลุ่ม อะไรบ้าง

.....
.....
.....

1.3 ผู้ผลิตในระบบเศรษฐกิจ เป็นใคร

.....
.....
.....
.....

1.4 เจ้าของปัจจัยการผลิต ในระบบเศรษฐกิจ เป็นใคร

.....
.....
.....
.....

1.5 ผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ เป็นใคร

.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ประเภทใดประเภทหนึ่ง ว่าได้ผลตอบแทนอย่างไร พอเพียงต่อการดำเนินชีวิตหรือไม่ แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ จากผู้รู้ หรือจากหนังสือต่างๆ ในห้องสมุดประชาชน หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เช่น

- (1) วิชากิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก
- (2) ชูติวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- (3) สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม และวัฒนธรรมของสำนัก

พิมพ์ต่างๆ

แนวเจดลยกิจกรรม
หน่วยการเรเรียนรูที่ 2 ระบบเศรษฐกิจ
เรื่งที่ 1 ความหมายและหน้าที่ของระบบเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 1

ข้อที่ 1.1 หมายถึงหน่วยเศรษฐกิจที่รวมกลุ่มกันเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน มีการวางนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมีกฎระเบียบแบบแผน และแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกัน

ข้อที่ 1.2 ระบบเศรษฐกิจแบ่งบุคคลตามหน้าที่ทางเศรษฐกิจ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ผลิต เจ้าของปัจจัยการผลิต และผู้บริโภค

ข้อที่ 1.3 ผู้ผลิต คือ ผู้ทำหน้าที่รวบรวมปัจจัยต่างๆ ในการผลิตมาดำเนินการผลิตให้เป็นสินค้าหรือบริการ

ข้อที่ 1.4 เจ้าของปัจจัยการผลิต คือผู้ที่มีปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ ได้แก่ที่ดิน แรงงาน ทุน การประกอบการ ซึ่งอาจมีเพียงชนิดเดียวหรือหลายชนิดไว้ครอบครอง หรือเป็นกรรมสิทธิ์ของตน

ข้อที่ 1.5 ผู้บริโภคคือผู้ที่ทำหน้าที่ในการใช้ประโยชน์จากสินค้าหรือบริการไปตอบสนองความต้องการของตน

ข้อที่ 1.6 ลักษณะที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม คือ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยการผลิตอย่างเต็มที่ มีสิทธิเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจ

ข้อที่ 1.7 ลักษณะที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมคือ เอกชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยการผลิตทุกชนิด ไม่มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินธุรกิจ รัฐบาลจะเป็นเจ้าของทรัพยากรและปัจจัยการผลิตทุกชนิด

ข้อที่ 1.8 ระบบเศรษฐกิจแบบผสมเป็นระบบที่รัฐบาลและเอกชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจร่วมกัน

กิจกรรมเรื่องที่ 2 สถาบันทางการเงิน

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 สถาบันการเงิน หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 สถาบันทางการเงินมีลักษณะที่สำคัญกี่ประการ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 สถาบันการเงินที่เป็นตัวกลาง ทำหน้าที่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 สถาบันการเงินที่ลดความเสี่ยง ทำหน้าที่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 สถาบันการเงินที่สร้างสภาพคล่องทางการเงิน ทำหน้าที่อะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.6 สถาบันการเงินประเภทธนาคาร มีกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.7 ธนาคารกลางหรือธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.8 ธนาคารพาณิชย์ มีหน้าที่อะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.9 จงยกตัวอย่างสถาบันการเงินประเภทไม่ใช่ธนาคารมา 6 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.10 สถาบันการเงินเฉพาะอย่างมีหน้าที่อย่างไร ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ในการดำเนินชีวิตของท่าน ถ้าท่านต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันทางการเงิน ท่านคิดว่าท่านจะไปหาสถาบันการเงินประเภทไหน เพราะอะไร”

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาที่มีประสบการณ์จากการฝากเงินออมหรือกู้เงินมาเพื่อการลงทุนจากสถาบันการเงินประเภทใด ประเภทหนึ่งว่าส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถาบันการเงินในชุมชนของท่านที่มีส่วนต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

แนวเจตยกิจกรรม เรื่องที่ 2 สถาบันทางการเงิน

กิจกรรมที่ 1

ข้อที่ 1.1 หมายถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินเกี่ยวกับธุรกิจการเงิน และเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงผู้ประสงค์จะออกกับผู้ที่ต้องการเงินไปลงทุนหรือการบริโภค

ข้อที่ 1.2 สถาบันการเงินมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ

- (1) เป็นสถาบันที่เป็นตัวกลาง
- (2) เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ลดความเสี่ยง
- (3) เป็นสถาบันที่สร้างสภาพคล่องทางการเงิน

ข้อที่ 1.3 สถาบันการเงินที่เป็นตัวกลางทำหน้าที่ในการระดมเงินออมจากผู้ที่มีเงินเหลือใช้แล้วนำมาจัดสรรให้แก่ผู้ที่ขาดเงินออม

ข้อที่ 1.4 สถาบันการเงินที่ลดความเสี่ยง ทำหน้าที่เสี่ยงแทนผู้ออมและผู้กู้

ข้อที่ 1.5 สถาบันการเงินที่สร้างสภาพคล่องทางการเงิน ทำหน้าที่ให้บริการค้ำประกันตัวสัญญาใช้เงิน หุ่นหรือหลักทรัพย์ทางการเงินบางประการ ทำให้สินทรัพย์มีความน่าเชื่อถือ

ข้อที่ 1.6 สถาบันการเงินประเภทธนาคารมี 2 ประเภทคือ ธนาคารกลางหรือธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์

ข้อที่ 1.7 ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (1) เป็นนายธนาคารของรัฐ
- (2) เป็นผู้ควบคุมนโยบายการเงิน
- (3) เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์
- (4) ออกและพิมพ์ธนบัตร
- (5) รักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ
- (6) เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลและสถาบันการเงินอื่นๆ

ข้อที่ 1.8 ธนาคารพาณิชย์มีหน้าที่ รับฝากเงิน ใ้กู้ยืมเงิน เป็นที่ปรึกษาทางการเงิน สร้างและทำลายเงินฝาก

ข้อที่ 1.9 สถาบันการเงินประเภทไม่ใช่ธนาคารได้แก่ บริษัทเงินทุน บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันภัย บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โรงรับจำนำ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม

ข้อที่ 1.10 ทำหน้าที่เพื่อกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ สถาบันการเงินเฉพาะอย่างที่สำคัญได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

กิจกรรมเรื่องที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 - 2 มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านใด

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ให้ความสำคัญในการพัฒนาในด้านใด

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 - 6 มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านใด

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างไร

1.6 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ยึดอะไรเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ

1.7 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างไร

1.8 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ไว้กี่ด้าน อะไรบ้าง

1.9 สังคมคุณภาพในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นสังคมอย่างไร

1.10 สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นสังคมอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.11 สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นสังคมอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.12 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มีวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ท่านมีแนวทางอย่างไรในการที่จะสร้างสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันให้เกิดขึ้นในชุมชนของท่าน”

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านไปสนทนากับภูมิปัญญาในท้องถิ่น ในการที่จะรักษาและต่อชดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
อย่างเหมาะสม ต่อการพัฒนาภายในชุมชน แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.
2545 - 2549) ในห้องสมุดประชาชน

แนวเคลยกิจกรรม

เรื่องที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 - 2 มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้วยการลงทุนกระจายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อ 1.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคม การลดอัตราการเพิ่มประชากร และกระจายรายได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อ 1.3 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 - 6 มุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจน

ข้อ 1.4 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ได้เริ่มปรับแนวคิดไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อ 1.5 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นแผนพัฒนาฯ ปฏิรูปความคิด และคุณค่าใหม่ของสังคมไทย ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและใช้เศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ข้อ 1.6 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ

ข้อ 1.7 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มีวิสัยทัศน์ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ 1.8 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ไว้ 3 ด้าน คือ

- (1) สังคมคุณภาพ
- (2) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- (3) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ข้อ 1.9 สังคมคุณภาพในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นสังคมที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี ความสามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม พึ่งตนเองได้

ข้อ 1.10 สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ข้อ 1.11 สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร ภูมิใจในชาติและท้องถิ่น

ข้อ 1.12 วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กำหนดไว้ดังนี้

- (1) เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและภูมิคุ้มกัน
- (2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้
อย่างรู้เท่าทันโลก
- (3) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ
- (4) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการ
พึ่งตนเอง

**กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พอยู่พอกิน
เรื่องที่ 1 ระบบสหกรณ์**

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 สหกรณ์แตกต่างจากสถาบันการเงินอย่างไร

.....
.....

1.2 บิดาแห่งสหกรณ์ในประเทศไทยคือใคร

.....
.....

1.3 สหกรณ์มีลักษณะพื้นฐานอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.4 สหกรณ์มีหลักการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.5 สหกรณ์แบ่งออกได้กี่ประเภทอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นดังต่อไปนี้

“ในชุมชนของท่านมีสหกรณ์ประเภทใดประเภทหนึ่งหรือไม่ ถ้ามีให้เล่าถึงการเกิด การดำเนินงานของสหกรณ์มาพอสังเขป แต่ถ้าไม่มี ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านควรมีสหกรณ์ประเภทใด เพราะอะไร”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานสหกรณ์หรือเป็นสมาชิกของสหกรณ์ประเภทใดประเภทหนึ่งว่าส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสหกรณ์ ประเภทใดประเภทหนึ่งในเรื่องของการจัดตั้ง จำนวนสมาชิก การดำเนินงาน ผลประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ

แนวเฉลยกิจกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พออยู่พอกิน
เรื่องที่ 1 ระบบสหกรณ์

กิจกรรมที่ 1

- ข้อ 1.1 สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ไม่คำกำไรเหมือนกับสถาบันการเงิน
- ข้อ 1.2 พระราชวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นบิดาแห่งสหกรณ์ไทย
- ข้อ 1.3 ลักษณะพื้นฐานของสหกรณ์ เช่น
- (1) มีการรวมกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน
 - (2) ทุกคนมีส่วนดำเนินการ
 - (3) มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก
 - (4) ส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่สมาชิก
- ข้อ 1.4 หลักการของสหกรณ์ เช่น
- (1) เป็นไปตามหลักเสรีภาพ
 - (2) เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย
 - (3) เป็นไปอย่างยุติธรรม
 - (4) ผลกำไรเป็นของสมาชิกทุกคน
 - (5) สนับสนุนให้สมาชิกได้ศึกษาหาความรู้
 - (6) มีการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกสหกรณ์

กิจกรรมเรื่องที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 สาเหตุที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำรัส ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียงคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 เศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ผู้ประกอบอาชีพใดบ้างที่สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 เศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 เศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญอย่างไร

1.6 ทฤษฎีใหม่ มีจุดมุ่งเน้นอย่างไร

1.7 การเกษตรตามทฤษฎีใหม่ ดำเนินการอย่างไร

1.8 ทฤษฎีใหม่มีหลักการอย่างไร

1.9 ทฤษฎีใหม่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ท่านสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของท่านได้อย่างไร
จงบอกแนวคิด เหตุผล และกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ท่านหาคู่สนทนาเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต หรือ
เหตุผล ความจำเป็นในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ
ท่าน แล้วสรุปผลการสนทนาดังกล่าว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จากผู้รู้ ผู้ประกอบการหรือจากหนังสือ

- (1) ทฤษฎีใหม่ : มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด
- (2) การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของการเกษตรกรรมและ
ความมั่นคงของชาติ

แนวเฉลยกิจกรรม เรื่องที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ 1

ข้อที่ 1.1 การเกิดประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ประชาชนได้รับความเดือดร้อนไปทั่วทุกสาขาอาชีพ ผู้ประกอบการหลายแห่งได้ปิดกิจการลง ทำให้ประชาชนตกงานจำนวนมาก

ข้อที่ 1.2 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐมีความพอประมาณ มีเหตุมีผล ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเลี้ยงสังคมได้ โดยรู้จักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่ตนมิได้เป็นเจ้าของ

ข้อที่ 1.3 ทุกสาขาอาชีพสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ข้อที่ 1.4 เศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการดังนี้

- (1) การช่วยตนเองพึ่งตนเอง
- (2) เริ่มต้นจากสภาพที่เป็นอยู่
- (3) ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการผลิต
- (4) มีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น
- (5) ยึดวิถีไทยที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน

ข้อที่ 1.5 เศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยทำให้ครอบครัว ชุมชนและรัฐมีการพัฒนาที่มั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืน

ข้อที่ 1.6 ทฤษฎีใหม่มุ่งเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาการเกษตร รวมทั้งการพัฒนาชุมชนอันเป็นแนวทางของการพัฒนาแบบยั่งยืน การแก้ปัญหาความยากจนในชนบท ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา และความมั่นคงของประเทศไทย

ข้อ 1.7 การเกษตรตามทฤษฎีใหม่ ดำเนินการโดยแบ่งที่ดินเป็น 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1 พื้นที่ร้อยละ 30 ขุดสระกักเก็บน้ำ
- ส่วนที่ 2 พื้นที่ร้อยละ 60 ทำการเพาะปลูก
- ส่วนที่ 3 พื้นที่ร้อยละ 10 จัดเป็นที่อยู่อาศัย

ข้อ 1.8 ทฤษฎีใหม่มีหลักการดังนี้

- (1) สามารถใช้กับเจ้าของที่ดินประมาณ 10 - 15 ไร่
- (2) มุ่งให้เกษตรกรมีความพอเพียงในการเลี้ยงตัวเอง
- (3) ผลิตข้าวได้เพียงพอทั้งปี
- (4) มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง

ข้อที่ 1.9 ประโยชน์ของทฤษฎี ได้แก่

- (1) สภาพแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์
- (2) เกษตรกรมีรายได้มั่นคง
- (3) คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น
- (4) เกษตรกรพึ่งพาตนเองและแบ่งปันญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านได้
- (5) เป็นแบบอย่างของการพัฒนาแบบยั่งยืน

กิจกรรมเรื่องที่ 3 วิสาหกิจชุมชน

กิจกรรมที่ 1 ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 วิสาหกิจชุมชนมีความหมายอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 วิสาหกิจชุมชนเป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งพาตนเอง และความเข้มแข็งของชุมชน
ดำเนินการตามแนวคิดอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 วิสาหกิจชุมชนมีหลักการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 อะไรบ้างที่เป็นโครงสร้างของวิสาหกิจชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนมียุทธวิธีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้ท่านตอบประเด็นต่อไปนี้

“ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านสามารถพัฒนาให้เกิดวิสาหกิจชุมชนได้อย่างไร จงบอกสาเหตุแนวคิด ยุทธวิธี”

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

“ให้ท่านหาคู่สนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน แล้วสรุปผลการสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ให้ท่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน จากผู้รู้ ภูมิปัญญา หรือจากหนังสือ เช่น

- (1) การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและความมั่นคงของชาติ
- (2) แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม
- (3) เศรษฐศาสตร์การเมืองวิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก
- (4) การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

แนวเฉลยกิจกรรม เรื่องที่ 3 วิสาหกิจชุมชน

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1.1 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบโดยชุมชนที่มีสมาชิกชุมชนเป็นเจ้าของทั้งปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต การค้า การเงินที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน

ข้อ 1.2 แนวคิดที่ทำให้เกิดวิสาหกิจชุมชน คือ

- (1) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (2) รัฐธรรมนุญที่มีมาตราต่างๆ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคมพื้นฐาน
- (3) วิถีไทยที่เน้นความเอื้ออาทรต่อกัน และการมีชีวิตร่วมกัน

ข้อ 1.3 วิสาหกิจชุมชนมีหลักการดังนี้

- (1) ชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและทรัพยากรธรรมชาติ
- (2) เคารพหลักการและเป้าหมายดำรงชีวิตร่วมกัน พึ่งพากันภายในชุมชนอย่าง

เสมอภาค

- (3) ใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
- (4) สร้างทุนของชุมชนหรือกองทุนของชุมชนหลากหลายรูปแบบ
- (5) กระจายผลประโยชน์ควบคู่ไปกับการสร้างสังคม

ข้อ 1.4 โครงสร้างวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย

- (1) ทุนโภคทรัพย์
- (2) การลดรายจ่าย
- (3) กองทุนชุมชน
- (4) การตลาดเพื่อชุมชน
- (5) กฎมปัญญาไทย
- (6) แรงงานและปัจจัยการผลิตของชุมชน
- (7) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ข้อ 1.5 ยุทธวิธีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

(1) สมาชิกชุมชนต้องมีเป้าหมายเพื่อการบริโภคหรืออุปโภคของตนเองเป็นหลัก ลดรายจ่ายที่เสียไปจากการซื้อ ป้องกันไม่ให้เงินไหลออกไปนอกชุมชน

(2) เมื่ออุตสาหกรรมชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้แล้ว จึงค่อยขยายการผลิตออกไปสู่ชุมชนเพื่อนบ้าน

(3) ต้องคำนึงถึงการลงทุนต่ำ อุปกรณ์ง่าย ๆ การใช้แรงงานในชุมชน และการรู้จักพัฒนาจากภูมิปัญญาดั้งเดิมมาใช้

ภูมิศาสตร์

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิศาสตร์กายภาพของโลก และของประเทศไทย

เรื่องที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของโลก ภูมิภาคต่างๆ และการดำเนินชีวิต

กิจกรรมที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. โลกของเราแบ่งออกเป็นกี่ทวีป อะไรบ้าง

.....

2. สิ่งใดใช้กำหนดตำแหน่งพื้นที่และขอบเขตของทวีปต่างๆ

.....

3. ทวีปใดมีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก

.....

4. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน

.....

5. เขตที่มีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น มักเป็นเขตที่มีลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศอย่างไร

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 จงเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของทวีปต่างๆ ในหัวข้อต่อไปนี้ (โดยสรุป)

- ลักษณะภูมิประเทศ
- ลักษณะภูมิอากาศ
- ลักษณะทางเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวเฉลยกิจกรรม**หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิศาสตร์กายภาพของโลก และของประเทศไทย
เรื่องที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของโลก ภูมิภาคต่างๆ และการดำเนินชีวิต****กิจกรรมที่ 1**

1. โลกแบ่งเป็น 6 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ยุโรป แอฟริกา อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และออสเตรเลีย
2. ใช้เส้นสมมติ 2 เส้นคือ เส้นละติจูด และลองจิจูด
3. ทวีปเอเชีย
4. ลักษณะทางกายภาพ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ดิน หิน แร่ธาตุ น้ำ พืช ของพื้นที่แต่ละแห่งบนโลกมีความแตกต่างกัน จึงทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันไปด้วย
5. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์
ลักษณะภูมิอากาศแบบอบอุ่น ซึ่งอากาศในฤดูร้อนจะไม่ร้อนจัด ส่วนฤดูหนาวอากาศจะไม่หนาวมาก

2. ภาคใดของประเทศไทยไม่มีชายฝั่งทะเล

.....

.....

3. ลมมรสุมใดที่พัดผ่านประเทศไทย

.....

.....

4. อะไรคือปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

.....

.....

5. ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศอย่างไรที่เหมาะสมแก่การเกษตรกรรม

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 จงระบุชื่อสิ่งต่อไปนี้ในจังหวัดหรือภาคที่ท่านอาศัยอยู่

ภูเขา.....

แม่น้ำ.....

คลอง หนอง บึง.....

ทะเล.....

กิจกรรมที่ 3 ให้เขียนอธิบายลักษณะทางกายภาพของท้องถิ่นของท่าน ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต

ชื่อท้องถิ่น

ลักษณะที่ตั้ง

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

การประกอบอาชีพ

ประเพณีและวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4 ปัจจุบันมีการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ทรัพยากรป่าไม้ น้ำ ฯลฯ เป็น
อย่างมาก สิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเราอย่างไร จงบอกแนวทางแก้ไข

แนวเฉลยกิจกรรม

เรื่องที่ 2 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย และการดำเนินชีวิต

กิจกรรมที่ 1

1. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศไทยมีหลายลักษณะ แบ่งได้เป็น 6 เขต ดังนี้ ภาคเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขาสลับหุบเขา ทิวเขาส่วนใหญ่อยู่ในแนวเหนือใต้ เป็นภาคที่มีภูเขาสูงกว่าภาคอื่นๆ ลักษณะภูมิอากาศ ภาคเหนือมีอากาศร้อนชื้นสลับแล้ง ฤดูร้อน ร้อนมาก ฤดูหนาวหนาวมากกว่าภาคอื่นๆ เพราะอยู่ไกลจากทะเลและมหาสมุทร

ภาคกลาง มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำหรือที่ราบลุ่ม บริเวณตอนบนเป็นที่ราบลอนลาด บริเวณตอนล่างเป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งเป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์มาก ลักษณะอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพาเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าสู่แผ่นดินในฤดูฝน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดพาเอาความหนาวเย็นจากไซบีเรียลงมาในฤดูหนาว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีทิวเขาและแม่น้ำแบ่งเขตออกจากภาคอื่นๆ ลักษณะภูมิอากาศ มีลักษณะอากาศแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู หรือร้อนชื้นสลับแล้ง หรือทุ่งหญ้าสะวันนา หรือทุ่งหญ้าเมืองร้อน ในฤดูร้อน อากาศร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศหนาวจัด ส่วนฤดูฝนมีฝนตกชุก

ภาคตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขา ที่ราบลุ่ม และที่ราบริมฝั่งทะเล ลักษณะภูมิอากาศมีลักษณะเป็นแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน และแบบมรสุมเมืองร้อน อุณหภูมิในแต่ละฤดูไม่ต่างกันมากนัก เป็นภาคที่มีฝนตกชุกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน

ภาคตะวันตก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขา ที่ราบเชิงเขา และที่ราบระหว่างหุบเขา มีความคล้ายคลึงกับภาคเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและหุบเขา ที่แตกต่างจากภาคเหนือคือ มีบริเวณที่ติดกับทะเล ลักษณะภูมิอากาศ ส่วนใหญ่มีลักษณะอากาศแบบฝนเมืองร้อน

ภาคใต้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรซึ่งยื่นไปในทะเล มีทิวเขาเป็นสันอยู่ตอนกลางมีที่ราบริมฝั่งทะเลทั้งด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ลักษณะภูมิอากาศ มีลักษณะเป็นแบบฝนเมืองร้อน และแบบมรสุมเมืองร้อน

2. ภาคเหนือ

3. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

4. สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ

5. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ และมีลักษณะภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพาเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าสู่แผ่นดินในฤดูฝน

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนที่
เรื่องที่ 1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญ และองค์ประกอบของแผนที่

กิจกรรมที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. แผนที่คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร

.....

2. ถ้าต้องการทราบจำนวนประชากรในแต่ละภูมิภาค ต้องใช้แผนที่ประเภทใด

.....

3. องค์ประกอบของแผนที่มีอะไรบ้าง

.....

4. ทำไมจึงต้องมีรายละเอียดประจำแผนที่

.....

5. สัญลักษณ์บนแผนที่กับรายละเอียดประจำแผนที่ต่างกันอย่างไร

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้เขียนแผนที่หมู่บ้านพอสังเขป โดยใช้องค์ประกอบของแผนที่

แนวเฉลยกิจกรรม**เรื่องที่ 1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญ และองค์ประกอบของแผนที่****กิจกรรมที่ 1**

1. แผนที่ คือ รูปภาพที่แสดงรายละเอียดของพื้นผิวโลก ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นลงในพื้นที่ราบด้วยการย่อส่วนให้เล็กลงตามที่ต้องการ แต่คงรักษารูปร่างลักษณะที่คล้ายของจริงไว้ แผนที่มีความสำคัญในการแสดงข้อมูลต่างๆ ได้ชัดเจน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาวิชาการด้านต่างๆ เช่น การค้า การคมนาคม การประกอบอาชีพ

2. แผนที่แสดงประชากร

3. มาตรฐานส่วน เส้นโครงแผนที่ สัญลักษณ์ ทิศ รายละเอียดประจำแผนที่

4. เพื่ออธิบายรายละเอียด และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้บนแผนที่ เมื่อผู้ใดอ่านจะได้มีความเข้าใจตรงกัน

5. สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายที่ใช้แสดงข้อมูลต่างๆ บนแผนที่เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าหมายถึงสิ่งใด ส่วนรายละเอียดประจำแผนที่จะเป็นข้อมูลที่ปรากฏบนขอบระวางแผนที่ เพื่ออธิบายรายละเอียด และสัญลักษณ์ที่ใช้ทั้งหมดบนแผนที่

กิจกรรมเรื่องที่ 2 การอ่าน แปลความหมาย และประโยชน์ของแผนที่ชนิดต่าง ๆ

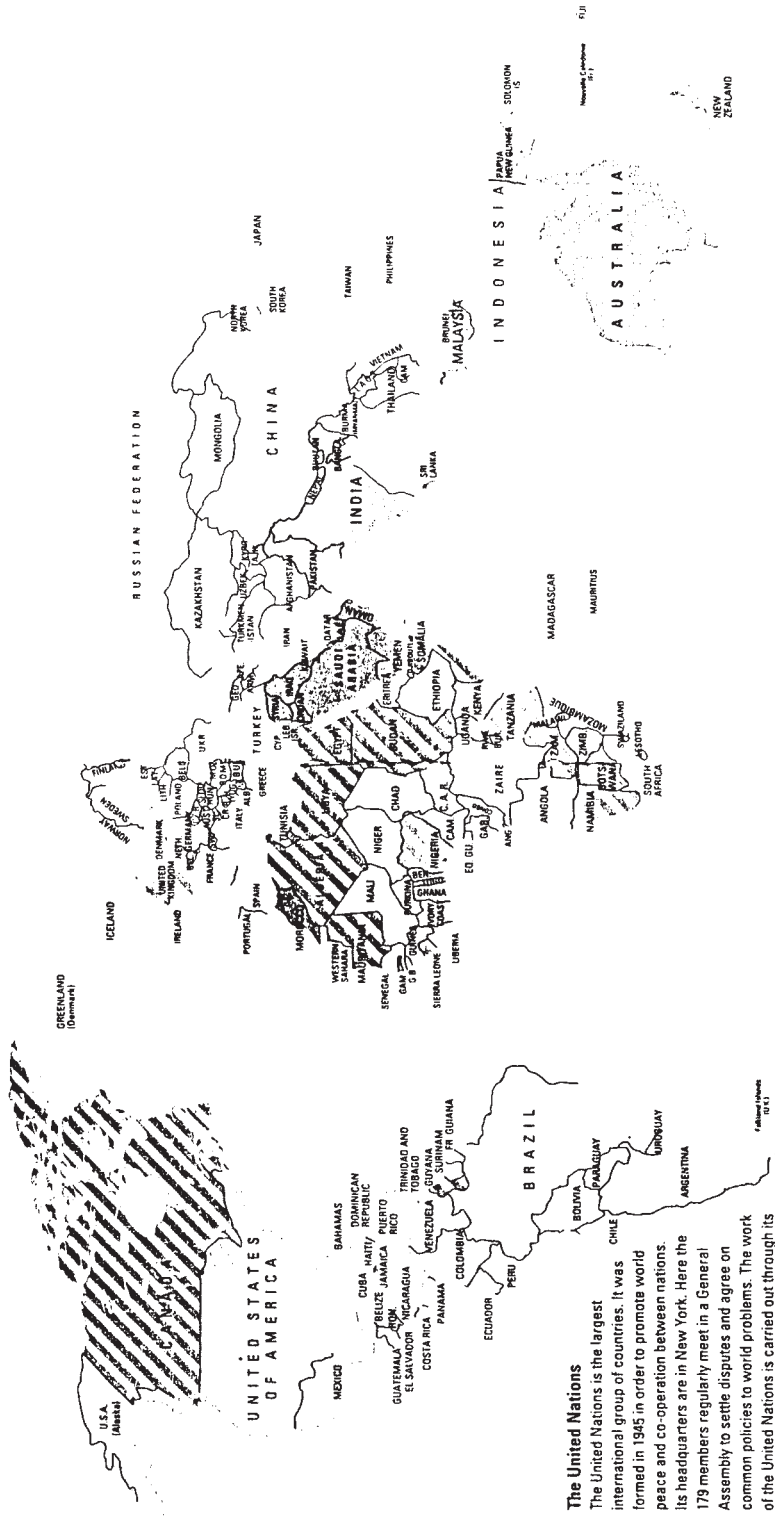
กิจกรรมที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ในการอ่านแผนที่ ทำไมจึงต้องศึกษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์บนแผนที่
.....
2. เส้นเวลามาตรฐานโลกคือเส้นใด
.....
3. มาตรฐาน 1:750,000 หมายความว่าอย่างไร
.....
4. ถ้าต้องการแสดงแหล่งน้ำ ในแผนที่จะมักใช้สัญลักษณ์ใด
.....
5. จะทราบได้อย่างไรว่าสัญลักษณ์ในแผนที่หมายถึงสิ่งใด
.....

กิจกรรมที่ 2 ให้อ่านแผนที่ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากแผนที่รัฐกิจ ทวีปใดใหญ่ที่สุด และทวีปใดเล็กที่สุด
2. จากแผนที่กายภาพ ภาคเหนือของไทยมีลักษณะอย่างไร
3. จากแผนที่แหล่งเกษตรกรรม ภาคใดบ้างเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าว
4. จากแผนที่ป่าไม้ ภาคใดปลูกไม้สัก
5. จากแผนที่แร่ธาตุ มีก๊าซธรรมชาติที่ใดบ้าง
6. จากแผนที่ทรัพยากรธรรมชาติ มีปิโตรเลียมในบริเวณใด
7. จากแผนที่ประชากร ภาคใดมีประชากรมากที่สุด

แผนที่โลก

The United Nations

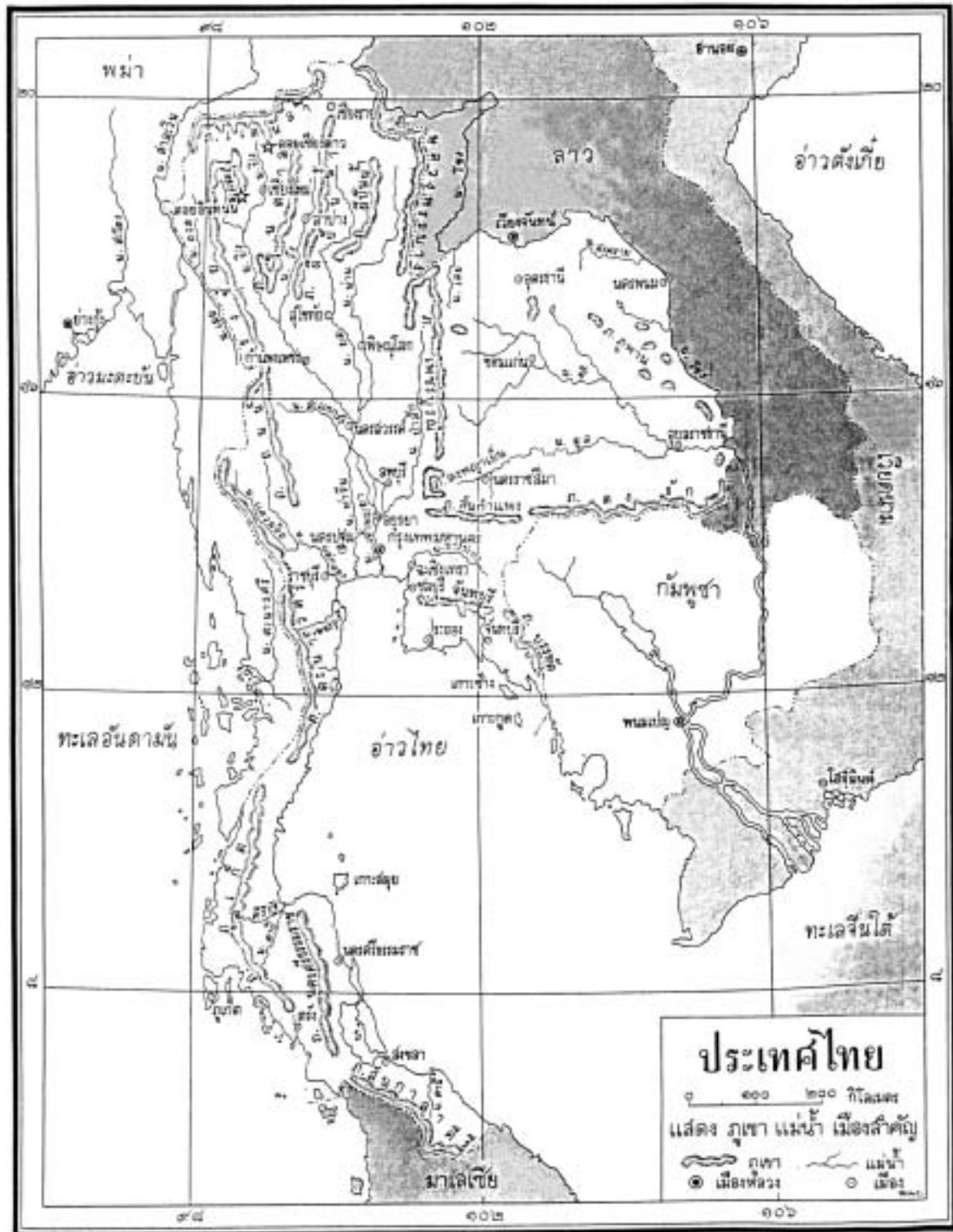
The United Nations is the largest international group of countries. It was formed in 1945 in order to promote world peace and co-operation between nations. Its headquarters are in New York. Here the 179 members regularly meet in a General Assembly to settle disputes and agree on common policies to world problems. The work of the United Nations is carried out through its various agencies which include:

- Agency: Responsibility:**
- UNESCO Science, education and culture.
 - UNICEF Children's welfare.
 - UNDR0 Disaster relief.
 - UNHCR Aid to refugees.
 - WHO Health.
 - FAO Food & agriculture.
 - UNEP Environment.
 - UNDP Development programme.

- Organisation of American States (OAS)
- Commonwealth of Independent States
- Organisation of African Unity (OAU)
- Arab League
- Council of Europe
- Not a member of any of the organisations shown on the map

Note:- Countries represented by colour stripes are those which are members of more than one of the international Organisations shown on the map.

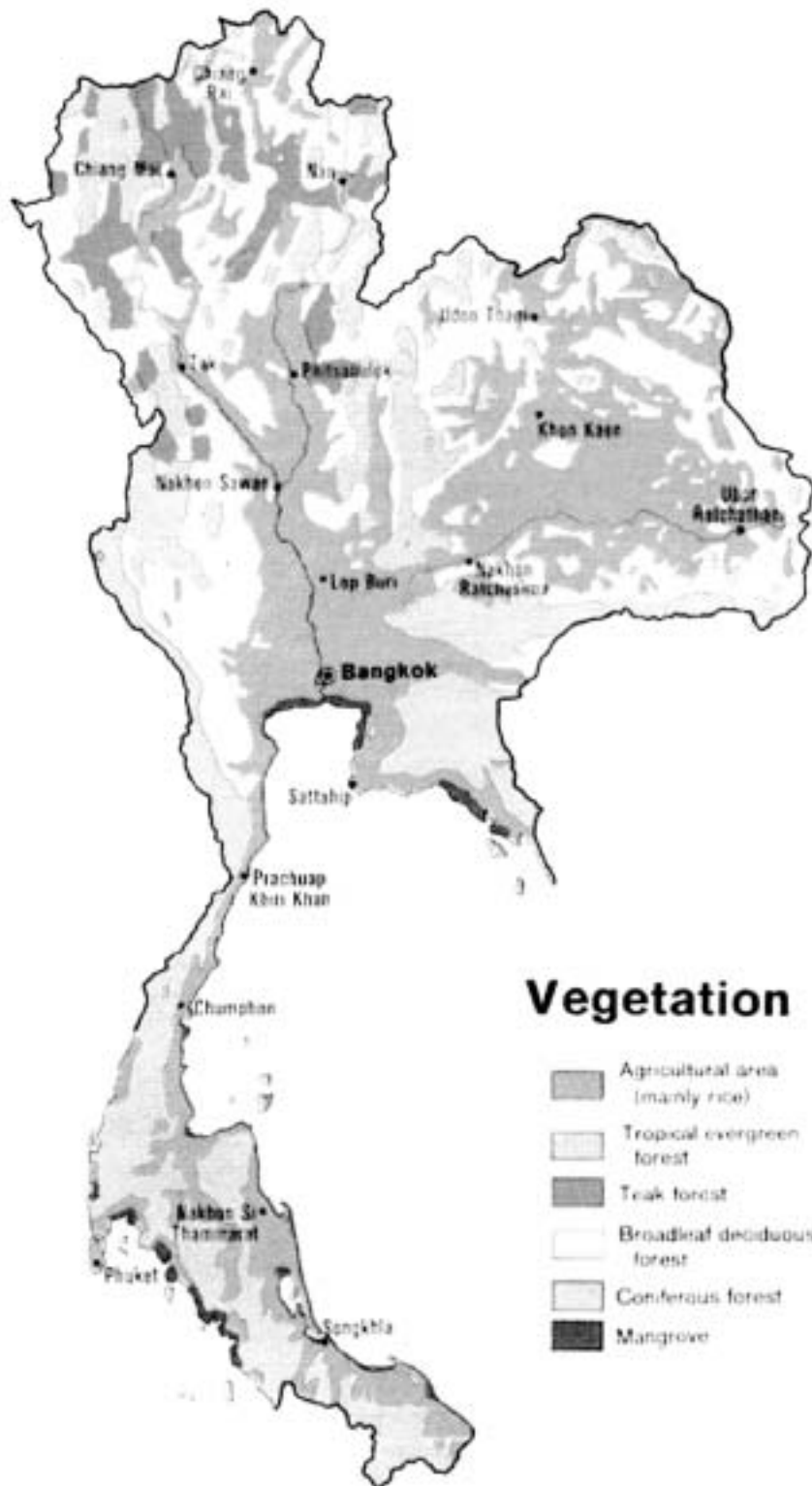
แผนที่กายภาพ

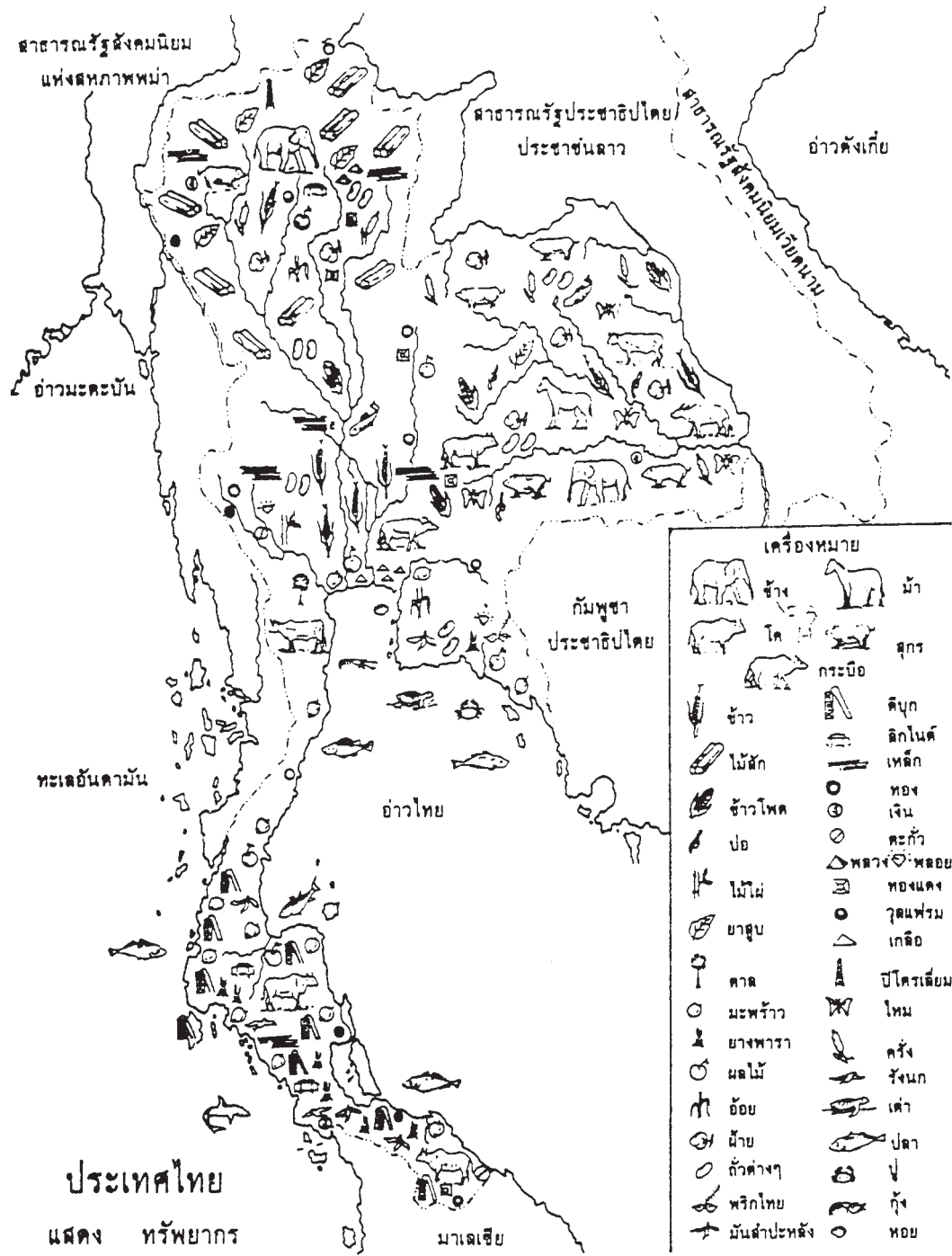
แผนที่แหล่งเกษตรกรรม

แผนที่แหล่งป่าไม้

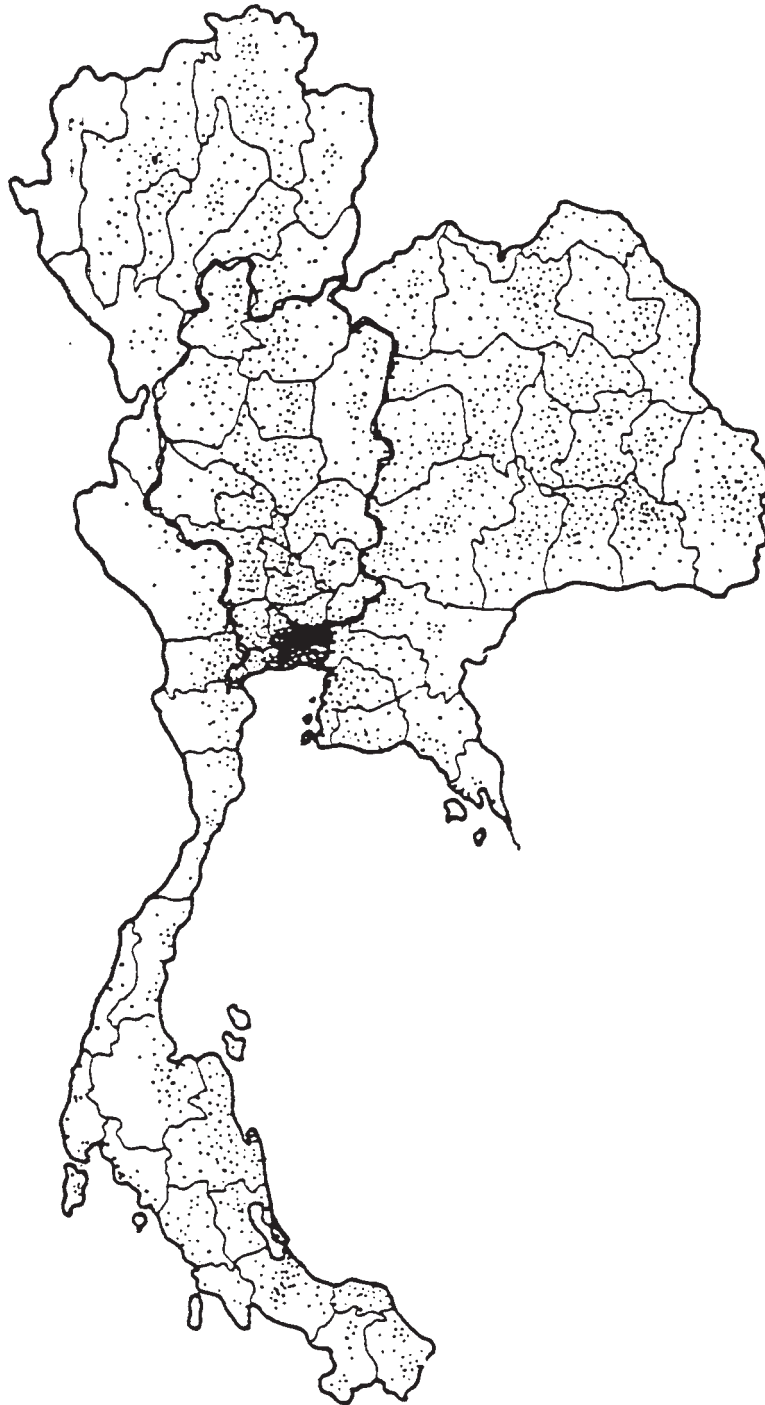

แผนที่ทรัพยากรธรรมชาติ

ที่มา : หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส.11 สังคมและวัฒนธรรมไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2533

แผนที่ประชากร

การกระจายประชากรในภาคกลาง

แนวเฉลยกิจกรรม**เรื่องที่ 2 การอ่าน แปลความหมาย และประโยชน์ของแผนที่ชนิดต่าง ๆ****กิจกรรมที่ 1**

1. ข้อมูลในแผนที่แต่ละเรื่องมีความแตกต่างกัน ผู้ที่จะศึกษาแผนที่จึงจำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบ และสัญลักษณ์ที่ใช้บนแผนที่แต่ละเรื่องจึงจะสามารถนำข้อมูลนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์

2. เส้นเมริเดียนหลัก หรือ เส้นลองจิจูดที่ 0 องศา เป็นเส้นที่ลากผ่านเมืองกรีนิช
3. หมายความว่า 1 ส่วนบนแผนที่เท่ากับภูมิประเทศจริง 750,000 ส่วน
4.
5. ศึกษาจากรายละเอียดของแผนที่ว่าได้กำหนดไว้ว่าสัญลักษณ์ใดแทนสิ่งใด

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องที่ 1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1

สภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยและของภูมิภาคต่างๆ ของโลกเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2

ในฐานะประชาชนคนไทยจะมีวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

สัมภาษณ์ครู ผู้รู้ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาดูแลธรรมชาติในหัวข้อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั่วไป

กิจกรรมที่ 4

ให้ศึกษาเรื่อง แหล่งกำเนิดของทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มเติมจากศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุดหรือสื่ออื่นๆ แล้วบันทึกไว้เพื่อเป็นความรู้ต่อไป

แนวเฉลยกิจกรรม
เรื่องที่ 1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1

ใช้กันอย่างฟุ่มเฟือยขาดการอนุรักษ์ที่จริงจัง

กิจกรรมเรื่องที่ 2 การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1

อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 2

มีวิธีการการป้องกันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดควรทำอย่างไร

กิจกรรมที่ 3

หาโอกาสสนทนากับผู้สนใจในเรื่องเดียวกันในประเด็น อะไรเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 4

ให้ศึกษาและหาความรู้เพิ่มเติมจากวารสารสิ่งแวดล้อม ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

แนวเฉลยกิจกรรม**เรื่องที่ 2 การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม****กิจกรรมที่ 1**

ภาวะประชากร การใช้ทรัพยากรไม่ถูกวิธี ปัญหาสังคมเมือง และชนบทที่มีการย้ายถิ่น

กิจกรรมเรื่องที่ 3 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1

แนวทางการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีอะไรบ้าง

กิจกรรมที่ 2

ท่านมีวิธีการอนุรักษ์ธรรมชาติประเภทต่างๆ ให้คงอยู่ในท้องถิ่นตลอดไปได้อย่างไร

กิจกรรมที่ 3

ให้ค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ

แนวเฉลยคำตอบ**หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่องที่ 3 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม****กิจกรรมที่ 1**

1. ระวังป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษ
2. ทำลายมลพิษให้หมดไป
3. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
4. บำรุงรักษาสภาพแวดล้อม

กิจกรรมเรื่องที่ 4 ระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1

สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง

กิจกรรมที่ 2

กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่อย่างไร

กิจกรรมที่ 3

ซักถามเกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิ และหน้าที่กับผู้รู้

กิจกรรมที่ 4

ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จากห้องสมุด และแหล่งความรู้อื่นๆ

แนวเฉลยกิจกรรม**เรื่องที่ 4 ระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม****กิจกรรมที่ 1**

1. รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. มีสิทธิ์ได้รับค่าชดเชยที่ได้รับความเสียหายจากรัฐ
3. ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

กิจกรรมเรื่องที่ 5 สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

กิจกรรมที่ 1

วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมมีอะไรบ้าง

กิจกรรมที่ 2

ในท้องถิ่นที่ท่านอยู่มีสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมอะไรบ้าง และมีวิธีการอนุรักษ์อย่างไร

กิจกรรมที่ 3

ให้ศึกษาและแสวงหาสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพิ่มเติมและบันทึกไว้

แนวเฉลยกิจกรรม
เรื่องที่ 5 สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

กิจกรรมที่ 1

1. ปลุกฝังค่านิยม
2. ออกกฎหมายควบคุม ฯลฯ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายชาติชาตรี โยสีดา	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. นายสวัสดิ์ ตี๋ชื่น	รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. นางสาวศรี วรรณเสน	รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. นายอุทuzzi บุญมาก	รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. นายวิรัช ้วยวุฒิ	ข้าราชการบำนาญกรมวิชาการ

ผู้จัดทำ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสื่อการเรียนการสอน
(นายชานนท์ พงษ์อุดม)

หัวหน้าคณะทำงาน

- ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
นายทวีป อภิลิทธิ
นายไพศาล พลวัน
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
นางวรรณวรรณ บรรลืออุทuzzi
นางสาวอุดม ศาสตร์เวช
- เศรษฐศาสตร์
นายพิชิต แสงลอย
- ประวัติศาสตร์
นางกรกนก สมนึก
นางสาวมาลินี แม่นสงวน
- ภูมิศาสตร์
นางภัทรา พานิชเจริญ
นางรัตนา แก่นสาตี

ผู้เขียนหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน

- สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
นายทวีป อภิสิทธิ์
นายไพศาล พลวัน
- สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
นางวรรณวรรณ บรรลือฤทธิ์
นางสาวอุดม ศาสตร์เวช
- สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์
นายพิชิต แสงลอย
- สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
นางกรรณก สมนึก
นางสาวมาลินี แม้นสงวน
- สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์
นางภัทรา พานิชเจริญ
นางรัตนา แก่นสาลี

เปิดโลกการเรียนรู้ **สู่สังคมยุคใหม่** **เรียนทางไกลกับ กศน.**